

METODOLOGIE PRIVIND ELABORAREA ȘI APROBAREA CURRICULUMULUI ȘCOLAR - PLANURI-CADRU DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI PROGRAME ȘCOLARE

I. DISPOZIȚII GENERALE

Art. 1. Prezenta metodologie reglementează procedura de fundamentare, elaborare, evaluare, avizare și aprobare a planurilor-cadru de învățământ și a programelor școlare, ca părți componente ale Curriculumului național.

Art. 2. În sensul prezentei metodologii, se definesc următorii termeni:

a) *curriculum*, în sens larg, reprezintă ansamblul structurat al proceselor și al experiențelor de învățare prin care trece elevul pe durata parcursului său școlar; în sens restrâns, cuprinde ansamblul coerent al documentelor de tip reglator care descriu un parcurs de învățare pe care școala îl oferă elevului;

b) *curriculumul național* reprezintă ansamblul coerent al planurilor-cadru de învățământ și al programelor școlare din învățământul preuniversitar; acesta cuprinde un set de documente care reglementează modalitățile prin care școala poate asigura atingerea finalităților educaționale, astfel încât să ofere fiecărui elev șanse egale pentru dezvoltarea personală și profesională, pentru inserția socială;

c) *planul-cadru de învățământ* este un document de tip reglator, instrument de bază în promovarea politicilor educaționale la nivel național, care stabilește diferențiat - în funcție de nivelul de școlarizare, forma de învățământ și, după caz, filiera, profilul, specializarea/calificarea - disciplinele/domeniile de studiu/modulele de pregătire obligatorii studiate de către elevi în școală, numărul de ore pe săptămână alocat fiecăreia/fiecărui dintre acestea, precum și numărul de ore alocat disciplinelor/domeniilor de studiu/modulelor de pregătire opționale;

d) *programa școlară* reprezintă un document de tip reglator, care stabilește, pentru fiecare disciplină/domeniu de studiu/modul de pregătire, oferta educațională corelată cu bugetul de timp și statutul precizat prin planul-cadru; din perspectivă funcțională, programa este un instrument de lucru al cadrului didactic, care stabilește oferta educațională pentru un parcurs școlar determinat, în termeni de finalități urmărite, elemente de bază ale conținuturilor teoretice, experimentale și aplicative, recomandări metodologice pentru orientarea procesului didactic și pentru evaluare;

e) *trunchiul comun* (TC) reprezintă oferta educațională stabilită la nivel central, parcursă în mod obligatoriu de elevi în funcție de nivelul de școlaritate, anul de studiu, filieră, profil și specializare; TC asigură egalitatea de șanse la educație pentru toți elevii;

f) *curriculum diferențiat* (CD) reprezintă oferta educațională stabilită la nivel central, parcursă în mod obligatoriu de toți elevii în funcție de profiluri și specializări/calificări; CD constă într-un pachet de discipline/module cu alocări orare aferente, diferențiate pe profiluri și pe specializări/calificări;

g) *curriculumul la decizia școlii (CDS)* și *curriculumul în dezvoltare locală (CDL)* reprezintă oferta educațională propusă de școală, în concordanță cu nevoile și interesele de învățare ale elevilor, cu specificul școlii și cu nevoile comunității locale/partenerilor economici.

II. FUNDAMENTAREA ELABORĂRII ȘI APROBĂRII CURRICULUMULUI NAȚIONAL DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

Art. 3. Organizarea Curriculumului național se bazează pe principii de politică educațională și de construcție curriculară, situate la confluența factorilor psihologici, pedagogici, epistemologici și socio-economici.

Art. 4. (1) Proiectarea și dezvoltarea Curriculumului național respectă următoarele repere:

- a) realizarea finalităților educației;
- b) asigurarea accesului egal la educație;
- c) garantarea dreptului la educație diferențiată și personalizată.

(2) Procesul de elaborare și aprobare a Curriculumului național are, de asemenea, în vedere:

- a) îmbunătățirea și diversificarea ofertei educaționale a întregului sistem de învățământ și formare profesională la nivel național, regional și local;
- b) asigurarea măsurilor specifice de suport educațional pentru grupurile dezavantajate;
- c) asigurarea flexibilității rutelor educaționale;
- d) asigurarea calității educației și compatibilizarea sistemului național de învățământ cu recomandările europene în vigoare;
- e) stimularea educației permanente.

Art. 5. (1) Curriculumul național aplicat în învățământul preuniversitar se elaborează în conformitate cu următoarele categorii de nevoi:

- a) nevoile specifice de dezvoltare personală și integrare socială a elevilor;
- b) nevoile pieței forței de muncă;
- c) nevoile comunității;
- d) nevoile specifice societății cunoașterii.

(2) Pentru învățământul profesional și tehnic, nevoile care stau la baza elaborării curriculumului sunt identificate prin standardul de pregătire profesională.

(3) Curriculumul național aplicat în învățământul preuniversitar este centrat pe scopuri specifice corespunzătoare fiecărui nivel de învățământ.

(4) Curriculumul național pentru educația timpurie este centrat pe dezvoltarea cognitivă, senzorio-motorie, socio-afectivă și pe dezvoltarea capacității de învățare a copilului.

(5) Curriculumul național pentru învățământul primar și gimnazial se axează pe domenii de competențe cheie care conturează profilul de formare al elevului; pentru facilitarea tranziției de la învățământul preșcolar la învățământul primar, curriculumul național pentru clasa pregătitoare urmărește dezvoltarea fizică, socio-emoțională, cognitivă a limbajului și comunicării, precum și dezvoltarea capacităților și a atitudinilor în învățare, asigurând totodată punțile către dezvoltarea competențelor cheie.

(6) Curriculumul național pentru învățământul liceal este centrat pe dezvoltarea și diversificarea competențelor cheie și formarea competențelor specifice în funcție de filieră, profil, specializare sau calificare.

(7) Curriculumul național pentru învățământul profesional este centrat pe dezvoltarea și diversificarea competențelor cheie și formarea competențelor specifice în funcție de domeniul de pregătire profesională și de calificare.

(8) Curriculumul național pentru învățământul postliceal este centrat pe dezvoltarea și diversificarea competențelor cheie și formarea competențelor specifice în funcție de domeniul de pregătire profesională și de calificare.

III. ELABORAREA ȘI APROBAREA PLANURILOR-CADRU DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Art. 6. Elaborarea și aprobarea planurilor-cadru de învățământ se realizează în mai multe etape:

a) se constituie grupul de elaborare a planurilor-cadru de învățământ, numit prin ordin al ministrului educației naționale; din componența grupului fac parte reprezentanți ai Ministerului Educației Naționale, denumit în continuare *MEN*, și ai Institutului de Științe ale Educației, denumit în continuare *ISE*, reprezentanți ai altor instituții și organisme abilitate ale *MEN* și alți specialiști în domeniul educației/formării profesionale;

b) se constituie comisia de validare a proiectelor de planuri-cadru de învățământ, cu rol consultativ, numită prin ordin al ministrului educației naționale; din componența comisiei fac parte experți cu responsabilități în elaborarea și aprobarea curriculumului și experți recunoscuți în domeniul educației/formării profesionale;

c) grupul de lucru elaborează, la solicitarea *MEN*, proiecte de planuri-cadru pentru învățământul preuniversitar;

d) proiectele de planuri-cadru de învățământ sunt puse în dezbatere publică;

e) proiectele de planuri-cadru de învățământ elaborate inițial sunt modificate și completate, de către grupul de lucru, prin integrarea propunerilor relevante și constructive;

f) comisia de validare analizează proiectele revizuite de planuri-cadru de învățământ și le validează din punct de vedere științific;

g) proiectele revizuite ale planurilor-cadru de învățământ sunt avizate de *ISE*;

h) proiectele de planuri-cadru de învățământ pentru învățământul profesional, liceal tehnologic și postliceal sunt redactate de către reprezentanți ai grupului de elaborare a planurilor-cadru de învățământ în colaborare cu reprezentanți ai mediului de afaceri și sunt avizate și de Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic, denumit în continuare *CNDIPT*;

i) proiectele de planuri-cadru de învățământ, avizate de *ISE* și, după caz, de *CNDIPT* sunt aprobate prin ordin al ministrului educației naționale.

Art. 7. Procedura de elaborare și aprobare a planurilor-cadru de învățământ include următoarele prevederi speciale:

a) proiectele de planuri-cadru pentru alternativele educaționale sunt redactate de reprezentanți ai acestora, sunt supuse discuției grupului de elaborare a planurilor-cadru de învățământ, constituit conform art. 6, lit. a), sunt avizate de Comisia Națională pentru Alternative Educaționale, denumită în continuare *CNAE*, de către *ISE* și sunt aprobate prin ordin al ministrului educației naționale;

b) proiectele de planuri-cadru de învățământ pentru învățământul teologic sunt redactate de către reprezentanți ai grupului de elaborare a planurilor-cadru de învățământ în colaborare cu reprezentanți ai fiecărui cult în parte, sunt avizate de *ISE* și sunt aprobate prin ordin al ministrului educației naționale;

c) proiectele de planuri-cadru de învățământ pentru învățământul liceal militar sunt redactate de către reprezentanți ai grupului de elaborare a planurilor-cadru de învățământ în colaborare cu reprezentanți ai Ministerului Apărării Naționale, denumit în continuare *MApN*, sunt avizate de *ISE* și sunt aprobate prin ordin al ministrului educației naționale;

d) proiectele de planuri-cadru de învățământ pentru învățământul postliceal din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională se elaborează de către un grup de lucru format din reprezentanți ai MApN/Ministerului Afacerilor Interne, denumit în continuare MAI/Ministerului Justiției, denumit în continuare MJ, și sunt avizate de MEN.

IV. ELABORAREA ȘI APROBAREA PROGRAMELOR ȘCOLARE PENTRU DISCIPLINELE/DOMENIILE DE STUDIU ȘI, RESPECTIV, MODULELE DE PREGĂTIRE OBLIGATORII DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

Art. 8. (1) Elaborarea programelor școlare pentru disciplinele/domeniile de studiu și, respectiv, modulele de pregătire obligatorii din învățământul preuniversitar se realizează de grupuri de lucru constituite conform prezentei metodologii.

(2) Grupurile de lucru sunt constituite de către inspectori generali din MEN – Direcția Generală Educație și Învățare pe Tot Parcursul Vieții, denumită în continuare DGEIPTV și Direcția Generală Învățământ în Limbile Minorităților Naționale, denumită în continuare DGILM – și de către reprezentanți ai ISE/CNDIPT, pe baza unei proceduri specifice.

(3) Grupurile de lucru sunt constituite din profesori de specialitate și alți experți în domeniu și au un număr de 3-7 membri, în funcție de disciplina de studiu/modulul de pregătire/calificare; inspectorii generali din MEN, reprezentanții ISE și ai Centrului Național de Evaluare și Examinare, denumit în continuare CNEE, și, după caz, ai CNDIPT sunt membri de drept în grupurile de lucru.

(4) Din grupurile de lucru care elaborează programe școlare pentru învățământ special, învățământ pentru tineri și copii din centre de reeducare, penitenciare pentru minori și tineri și învățământ de tip „A doua șansă” pot face parte specialiști, practicieni cu experiență relevantă în cadrul instituțiilor care furnizează aceste tipuri de programe educaționale.

(5) Criteriile de selecție a membrilor grupurilor de lucru vizează: experiența în domeniul proiectării, aplicării și/sau evaluării de curriculum – Curriculum național, curriculum la decizia școlii; realizări în domenii conexe – participarea la proiecte educaționale, de cercetare sau de inovare, cu relevanță pentru domeniul curriculum.

(6) Componența grupurilor de lucru este aprobată de secretarul de stat pentru învățământ preuniversitar din MEN și, respectiv, de secretarul de stat pentru învățământ în limbile minorităților, în cazul grupurilor de lucru care elaborează proiectele de programe școlare specifice pentru învățământul preuniversitar cu predare în limbile minorităților naționale.

(7) Convocarea grupurilor de lucru se realizează la propunerea inspectorilor generali din MEN și a reprezentanților ISE/CNDIPT, cu aprobarea directorului general al DGEITPV/DGILM și a directorilor celor două instituții, precum și a secretarului de stat pentru învățământul preuniversitar.

Art. 9. (1) Grupurile de lucru constituite elaborează proiecte de programe școlare, asigurând calitatea documentelor curriculare, prin raportarea la criteriile de calitate, pe parcursul procesului de elaborare și prin autoevaluare, la final.

(2) Proiectele de programe școlare sunt elaborate în limba română. Proiectele de programe școlare specifice pentru învățământul preuniversitar cu predare în limbile minorităților naționale se elaborează în limba maternă și se traduc în limba română.

(3) Grupurile de lucru au responsabilitatea de a asigura coerența programelor școlare la nivelul fiecărei arii curriculare și la nivelul fiecărei etape de școlaritate, sub coordonarea științifică a ISE/CNDIPT și a MEN.

(4) Proiectele de programe școlare sunt dezbătute și avizate în comisiile naționale de specialitate, înființate și organizate de MEN; avizul acestora este consultativ.

(5) Proiectele de programe școlare avizate de comisiile naționale de specialitate sunt puse, după caz, în dezbaterea specialiștilor și a practicienilor din domeniu.

(6) Proiectele de programe școlare sunt revizuite/completate de către fiecare grup de lucru, pornind de la observațiile/propunerile formulate în etapele anterioare.

(7) Proiectele de programe școlare sunt supuse analizei, în vederea avizării, în cadrul ISE/CNDIPT; analiza se finalizează după cum urmează:

a) proiectele de programe școlare sunt avizate și înaintate către MEN, în vederea aprobării prin ordin al ministrului educației naționale;

b) în cazuri justificate, proiectele de programe școlare nu sunt avizate în această etapă fiind trimise din nou grupului/grupurilor de lucru, pentru analiză; grupul/grupurile de lucru analizează argumentele care întemeiază neacordarea avizului și soluționează problemele semnalate; proiectele de programe școlare rezultate din activitatea grupului/grupurilor de lucru necesită un nou aviz al Comisiei naționale de specialitate, după care sunt trimise către ISE/CNDIPT, în vederea avizării.

(8) Proiectele de programe școlare sunt aprobate prin ordin al ministrului educației naționale.

(9) Procesul de elaborare-dezbatere-aprobare a programelor școlare este prezentat în Anexa care face parte integrantă din prezenta metodologie.

Art. 10. Procedura de elaborare și aprobare a programelor școlare include următoarele prevederi speciale:

a) proiectele de programe școlare pentru alternativele educaționale sunt elaborate de reprezentanți ai alternativelor educaționale, sunt avizate de CNAE și ISE și sunt aprobate prin ordin al ministrului educației naționale;

b) proiectele de programe școlare pentru învățământul teologic sunt elaborate de către MEN, prin grupul de lucru constituit, în colaborare cu fiecare cult în parte, și sunt aprobate prin ordin al ministrului educației naționale;

c) proiectele de programe școlare pentru disciplinele de specialitate militară sunt elaborate de către MAPN, MAI, MJ și alte instituții cu atribuții în domeniul apărării, ordinii publice și securității naționale și sunt aprobate prin ordin al ministrului educației naționale.

V. ELABORAREA ȘI APROBAREA PROGRAMELOR ȘCOLARE PENTRU DISCIPLINELE/DOMENIILE DE STUDIU OPȚIONALE ȘI, RESPECTIV, PENTRU MODULELE DE PREGĂTIRE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

Art. 11. (1) La nivelul planurilor-cadru de învățământ, CDS/CDL se exprimă prin numărul de ore alocate școlii pentru construirea propriului proiect curricular.

(2) CDS cuprinde discipline/domenii de studiu/module de pregătire opționale ofertate la nivel național și discipline/domenii de studiu/module de pregătire opționale ofertate la nivelul unităților de învățământ.

(3) CDL cuprinde modulele de pregătire ofertate la nivel național sau la nivelul unităților de învățământ, în colaborare cu operatorii economici parteneri, în scopul adaptării pregătirii profesionale a elevilor la cerințele pieței muncii de la nivel național, regional, județean sau local.

Art. 12. Stabilirea CDS/CDL se fundamentează prin:

a) realizarea unei analize de nevoi, la nivelul elevilor înscriși în unitatea de învățământ;

b) evaluarea disponibilității resurselor umane și materiale existente în unitatea de învățământ;

c) realizarea unei analize a nevoilor și a oportunităților specifice contextului cultural, social și economic local.

Art. 13. (1) Disciplinele/Domeniile de studiu, respectiv modulele de pregătire opționale oferite la nivel național pot fi propuse de MEN, ISE, CNDIPT, inspectorate școlare, unități de învățământ, precum și de alte organizații cu experiență în domeniul educației.

(2) Proiectele de programe școlare pentru disciplinele/domeniile de studiu, respectiv modulele de pregătire opționale propuse pentru oferta națională trebuie să respecte criteriile de calitate stabilite de MEN printr-o procedură specifică.

(3) Proiectele de programe școlare pentru disciplinele/domeniile de studiu, respectiv modulele de pregătire opționale propuse pentru oferta națională trebuie însoțite de o notă de fundamentare referitoare la relevanța propunerii pentru nevoile elevilor și la eventuale experiențe de pilotare la nivel local.

Art. 14. (1) Proiectele de programe școlare pentru disciplinele/domeniile de studiu, respectiv modulele de pregătire opționale propuse pentru oferta națională de către inspectorate școlare, unități de învățământ, precum și de alte organizații cu experiență în domeniul educației se depun la registratura MEN.

(2) Pentru fiecare proiect de programă școlară, experții ISE/CNDIPT și inspectorii de specialitate ai MEN verifică îndeplinirea criteriilor de calitate și elaborează un raport de expertiză.

(3) În situația respectării criteriilor de calitate, proiectul de programă școlară este înaintat Comisiei naționale de specialitate, însoțit de raportul de expertiză.

(4) În cazul neîndeplinirii criteriilor de calitate, ISE/CNDIPT transmite propunătorului raportul de expertiză, însoțit, după caz, de recomandări de îmbunătățire.

(5) Comisiile naționale de specialitate analizează și dau avizul consultativ proiectelor de programe școlare pentru disciplinele/domeniile de studiu, respectiv modulele de pregătire opționale propuse pentru oferta națională.

(6) ISE/CNDIPT avizează programele școlare pentru disciplinele/domeniile de studiu, respectiv modulele de pregătire opționale propuse pentru oferta națională și le înaintază MEN spre aprobare prin ordin al ministrului educației naționale.

Art. 15. (1) Disciplinele/Domeniile de studiu, respectiv modulele de pregătire opționale oferite la nivelul unității de învățământ:

a) asigură diversificarea activităților de învățare, în funcție de nevoile și de aspirațiile elevilor;

b) pot fi derivate din oricare dintre disciplinele de învățământ, constituindu-se astfel într-o ofertă educațională care răspunde interesului elevilor pentru un anumit domeniu de studiu;

c) pot introduce un nou obiect de studiu, în afara celor prevăzute în TC, structurat în jurul unei teme integratoare pentru o anumită arie curriculară sau pentru mai multe arii curriculare.

(2) Proiectarea curriculumului elaborat în școală are ca repere:

a) interesele elevilor;

b) resursele umane și materiale ale școlii;

c) nevoile și specificul comunității locale.

(3) Elaborarea programelor școlare pentru disciplinele/domeniile de studiu, respectiv modulele de pregătire opționale oferite la nivelul unității de învățământ respectă structura specifică programelor școlare din curriculumul național pentru respectivul nivel de studiu.

Art. 16. (1) Stabilirea CDS se realizează, în mod descentralizat, de către fiecare unitate de învățământ, în fiecare an școlar, pentru anul școlar următor.

(2) Oferta de curriculum la decizia școlii este avizată de Consiliul profesoral și este ulterior aprobată de către Consiliul de administrație al unității de învățământ.

Art. 17. (1) Cadrele didactice elaborează programele școlare pentru discipline/domenii de studiu, respectiv module de pregătire opționale oferite la nivelul unității de învățământ.

(2) Consiliul de administrație înaintează către inspectoratul școlar setul de programe școlare pentru discipline/domenii de studiu, respectiv module de pregătire opționale elaborate la nivelul școlii și solicită un aviz științific.

(3) După obținerea avizului științific din partea inspectoratului școlar, are loc aprobarea în Consiliul de administrație al unității de învățământ a programelor școlare pentru discipline/domenii de studiu opționale oferite la nivelul unității de învățământ ce se vor studia în anul școlar următor.

(4) În cazul în care o programă școlară nu primește avizul științific din partea inspectoratului școlar, aceasta poate fi refăcută de către autor, pe baza recomandărilor primite din partea inspectorului școlar.

(5) În situația indicată la alin. (4), autorul poate solicita sprijin din partea responsabilului catedrei/comisiei metodice pentru revizuirea programei școlare oferite; procedura este reluată până la obținerea avizului științific din partea inspectoratului școlar.

Art. 18. Programele școlare pentru CDL oferite la nivelul unității de învățământ profesional și tehnic:

a) sunt elaborate pe baza standardelor de pregătire profesională;

b) sunt avizate de Comisia metodică a ariei curriculare tehnologice din unitatea de învățământ, de Consiliul de administrație al unității de învățământ și de Comitetul local de dezvoltare a parteneriatului social/operatorii economici parteneri ai unității de învățământ;

c) sunt aprobate de Consiliul de administrație al inspectoratului școlar județean/al municipiului București.

VI. EVALUAREA DOCUMENTELOR DE CURRICULUM NAȚIONAL

Art. 19. (1) Evaluarea calității curriculumului proiectat urmărește aprecierea valorii documentelor curriculare, în scopul perfecționării acestora.

(2) Evaluarea calității curriculumului proiectat se realizează atât la nivelul fiecărui grup de lucru, cât și pe parcursul etapelor de aprobare a curriculumului.

Art. 20. (1) Evaluarea planurilor-cadru se va face după un set de criterii, care se referă la fundamentarea teoretico-metodologică, relevanță, funcționalitate și fezabilitate.

(2) Setul de criterii este stabilit de ISE și este transmis grupurilor de lucru, anterior procesului de elaborare a planurilor-cadru.

(3) Setul de criterii menționat la alin. (2) se completează, în cazul învățământului profesional și tehnic, cu criterii specifice, elaborate de CNDIPT.

Art. 21. (1) Evaluarea programelor școlare se va face după criterii care vizează relevanța, coerența și aplicabilitatea.

(2) Setul de criterii este stabilit de ISE și este transmis grupurilor de lucru, anterior procesului de elaborare a programelor școlare.

(3) Setul de criterii menționat la alin. (2) se completează, în cazul învățământului profesional și tehnic, cu criterii specifice, elaborate de CNDIPT.

Anexa 1 Etape ale procesului de elaborare – dezbateri – aprobare a programelor școlare

